

ta történik: a megbízást adó KB funkcionáriust időközben leváltották, küldetésével Varsóban senki sem törődik. A riporter szédelegve áll az ünneplő tömegben. Valaki odalép hozzá, s kirántja a kabátja alól a titkos mikrofont, amin eddig a bizalmas beszélgetéseket felvette. "Most már előveheted nyugodtan, csak írd meg mindent, ahogy hallottad!"

Nagyjából ennyi a film, s mindezt egy lendületre mondja el, pátosszal, elfogultan, forrófejűen, azzal a lelkesedéssel, melyet egy értelmiségi érzett, amikor hosszú idő után végre sikerült öszszetalálkoznia a munkássággal.

Mindez azóta már történelem, s ebből is következik, hogy előbb-utóbb be kell kerülnie a történelemkönyvekbe is.

- szónyi -

"Én akkor már egy facér kommunista voltam..."

A fenti kijelentést Piros László volt belügyminiszter /1954 - 1956. okt. 26./ tette november 25-én, arra a kérdésre válaszolva, hogy olvasta-e a Népszabadság 1956. november 2-i számában megjelent cikket Kádár János tollából, melyben merőben ellenkezően ítélte meg az "56-os eseményeket", mint ahogy 30 éve hivatalosan szokták megítélni, és ha olvasta, mi a véleménye róla. Piros László akkor már "facér kommunista" volt, így nem is hallott ilyesmiről, és nem is olvasott ilyen cikkeket. Tájékozatlansága érthető. Amit egyszer sajnálatosan elmulasztott, ma már aligha pótolhatja, közkönyvtárainkban épp a jelzett időszak példányai hiányoznak. Mint régi belügyi szakembertől érdemes lett volna megkérdezni, hogy miért, ám ezt jellemző módon senki sem tette.

Megvan az okom rá, hogy ezzel a kiragadott epizóddal kezdjem beszámolómat arról a beszélgetésről, amelyet a lehetetlenül elégtelen tájékoztatás és a konkurrenciát jelentő Herzog-film ellenére összegyűlt 40 ember folytatott a vendéggel a József Attila Kollégiumban. Amiről beszámolhatnék, az az ilyen jellegű kérdésekre adott hasonló válaszok lehetnének. Ez viszont nem áll szándékomban. Fon-

tosabb és érdekesebb volt maga a társalgás módja, a felek viselkedése, a kérdésekben és feleletekben megnyilvánuló gondolkodásmódok különbözősége és összeegyeztethetlensége. Ezen nem antagonizmust kell érteni elsősorban, hanem azt, hogy a gondolkodásmódok között nem volt egyetlen kapcsolódási pont sem. Így a kérdések nem valódi kérdések voltak, hanem célzatosan megfogalmazott állítások /ld: "ugrassuk ki a nyulat a bokorból"/; a válaszok pedig nem voltak igazi válaszok, kétszeresen sem: az volt az érzésem, hogy valódi kérdésekre sem mondott volna mást a vendég, másrészt azt senki sem gondolhatta komolyan, hogy a volt belügyminiszter belemegy ebbe a számára előreláthatóan előnytelen végkimenetelű játékba. Mindegyik kérdés valamilyen formában az október 23-a és november 4-e között történetekhez kapcsolódott, és egyetlenegy sem az 1954-56 közötti időszak konkrét történéseihez. Érthető, hogy miért történt így, az utóbbi változat mégis hasznosabb lett volna. Talán új momentumokat tudhattunk volna meg, és nem a tankönyvek ismert szövegeit hallhattuk volna vissza. Talán valódi társalgás is elkezdődött volna, és nemcsak heccelődés egy kedves öregárral - aki előtt azért 31-2 évvel ezelőtt kevés ember ülhetett félelem nélkül, mint ahogy mi tettük -, és főleg, nem lett volna az az érzésem, hogy az est "eredménye" csak egy hiábavaló önhergelés volt.

- nd -

Két /darab/ Beckett /darab/

Két előadásról lesz szó: a székesfehérváriak játszotta február 14-i Játzsma vége az egyik, s a 8.15-ös csoport február 21-i Jövés-menése a másik.

Nem értek Becketthez, nem értek az abszurdhoz, nem értek a színházhoz, az amatőr színtársulatok rejtelseihez meg különösen nem. De szeretem mindet, s ezért nem érzem magam sem fogadatlannak, sem botcsináltának amikor laikus, dilettáns és alternatív vélekedéseimet lejegyzem.